

MINISTERUL JUSTIȚIEI
A REPUBLICII MOLDOVA

Judecătoria Buiucani

MD-2012, str.M.Viteazul 2.

mun.Chișinău

Tel.29-50-92

29-50-96

МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Суд Буюкань

МД-2012, ул.М.Витеазул 2

тел.29-50-92

29-50-96

„27” iunie 2016 nr.

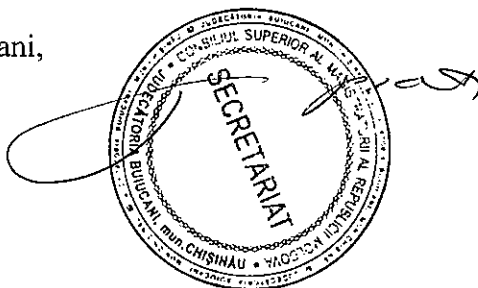
Curtea Constituțională a Republicii
Moldova

Expediem în adresa Dvs., pentru examinare potrivit competenței, cererea avocatului, apărătorului Igor Chiriac, privind excepția de neconstituționalitate a art.300 alin.(4) Cod de procedură penală.

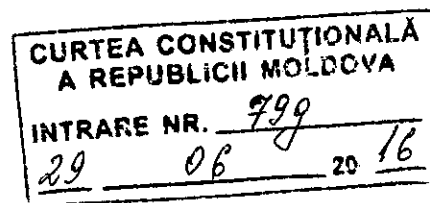
Anexă: încheierea instanței pe 1 filă, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 11 file.

Judecător în judecătoria Buiucani,

mun. Chișinău

Victor Rațoi

4 copie

Cauza penală nr. 14-ij_14_7672-23062016

ÎN CHEIERE

25 iunie 2016

municipiul Chișinău

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Victor Rațoi

Grefier

Rodica Tuchila

cu participarea:

procurorului – Andrei Baeșu, procuror în Procuratura Anticorupție

apărătorului – Igor Chiriac

examinând în de judecată închisă sesizarea apărătorului Igor Chiriac cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în procesul examinării demersului procurorului de aplicare a măsurii preventive arestul preventiv în privința lui Bețu Marian Marian, născut la 25.08.1988 –

CONSTATĂ:

Pe rolul judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău s-a aflat examinarea demersului procurorului în procuratura Anticorupție A. Baeșu privind aplicarea arestului preventiv pentru 30 de zile în privința lui Bețu Marian, persoană acuzată, în cauza penală, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.art. 42 alin.(5), 324 alin. (3) lit. b) Cod penal

În ședința de judecată, apărătorul Igor Chiriac, care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale învinutului Marian Bețu, a înaintat o cerere privind excepția de neconstituționalitate a art.300 alin.(4) Cod de procedură penală, text care, în opinia avocatului, vine în contradicție cu prevederile art. 1 - principiul statului de drept, art. 4 - drepturile și libertățile omului, art. 8- respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale, art. 16 alin. 1) - egalitatea, art. 20 alin. 1) - accesul liber la justiție, art. 23 - dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, art. 25 alin. 2) - libertatea individuală și siguranța persoanei din Constituția Republicii Moldova, art. 5 paragraf 1 lit. c) și paragraf 3 - dreptul la libertate și siguranță, art. 6 paragraf 1 - dreptul la un proces echitabil din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, art. 7, 8, 9 din Declarația Universală a drepturilor omului, art. 9 paragraf 1 și 3, art. 14 paragraf 1 din Pactul cu privire la drepturile civile și politice.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, apărătorul a invocat că, citez ”*Din conținutul art. 300 alin.(4) CPP, nu este suficient de clar care judecător de instrucție și de la ce instanță de judecată este competent să examineze demersul procurorului privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest, adică judecătorul de instrucție de la locul aflării organului de urmărire penală, judecătorul de instrucție de la locul unde au fost efectuate majoritatea acțiunilor de urmărire penală, judecătorul de instrucție unde a fost efectuată cel puțin o acțiune de urmărire penală sau oricare dintre acestea*” .

Învinutul M. Bețu, în ședința de judecată a susținut poziția apărătorului său.

Procurorul a lăsat soluționarea chestiunii la discreția instanței.

Audiind participanții la proces, studiind materialele din dosar, instanța de judecată consideră necesar de ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Igor Chiriac, reieșind din următoarele considerente.

Conform Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

În temeiul celor expuse și ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de apărătorul învinuitului, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de apărătorului Igor Chiriac pentru examinare.

Suspendarea procesului constă în întreruperea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. În opinia instanței, suspendarea procesului în acest caz nu putea avea loc, deoarece suntem în prezența unor acțiuni care se desfășoară în cadrul unor termene legale scurte. Eventuala suspendare a procesului în cazul examinării demersului procurorului de aplicare a măsurii preventive arestul, ar putea crea prejudicii grave procesului penal aflat pe rolul organului de urmărire penală ducând la pierderi care adesea pot fi irecuperabile. Din aceste motive, instanța a decis examinarea demersului înaintat în cadrul termenelor legale stabilite pentru aceste situații și expedierea sesizării în cauză Curții constituționale care se va expune asupra excepției de neconstituționalitate invocate de către apărătorul Igor Chiriac.

Instanța de judecată de asigurări că, în caz de necesitate, la cererea Curții Constituționale, dosarul privind aplicarea arestului preventiv în privința lui Marian Bețu, va fi transmis imediat acesteia.

În temeiul celor expuse și conducându-se de Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată,-

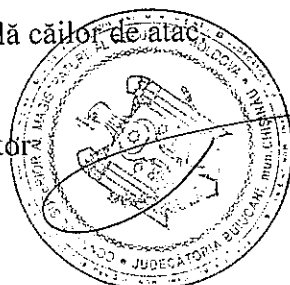
D I S P U N E:

Ridică excepția de neconstituționalitate depusă de apărătorul Igor Chiriac în cauza penală nr. 14-ij_14_7672-23062016 privind aplicarea arestului preventiv în privința învinuitului Marian Bețu, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5), 324 alin.(3) lit.b) din Codul penal.

Expediază sesizarea menționată a apărătorului Igor Chiriac privind excepția de neconstituționalitate a art.300 alin.(4) Cod de procedură penală Curții Constituționale spre examinare potrivit competenței.

Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac

Președintele ședinței, judecător

Victor Rațoi

<p>CABINETUL AVOCATULUI „IGOR CHIRIAC”</p> <p><i>MUN. CHIȘINĂU, STR. AL. PUȘKIN 22 BIR. 509, MD-2012</i> TEL: 079998178</p>		<p>АДВОКАТСКИЙ КАБИНЕТ „IGOR CHIRIAC”</p> <p><i>МУН.КИШИНЭУ, УЛ. АЛ. ПУШКИН 22, КАБ. 509, MD-2012</i> Тел. 079998178</p>
--	---	---

**Curții Constituționale a
Republicii Moldova**
mun. Chișinău str. A. Lăpușneanu 28,
MD-2004

Judecătoriei Buiucani
mun. Chișinău

CERERE
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controului constituționalității a sintagmei: *”la locul efectuării urmăririi penale sau a măsurii speciale de investigații”* de la articolul 300 alineatul (4) al Codului de procedură penală.

II. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

”(...)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 4
Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 **Constituția, Lege Supremă**

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8 **Respectarea dreptului internațional și a** **tratatelor internaționale**

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 16 **Egalitatea**

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20 **Accesul liber la justiție**

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(...)

Articolul 23 **Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle**

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 25 **Libertatea individuală și siguranța persoanei**

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile.

(2) Percheziționarea, reținerea sau arestarea unei persoane sînt permise numai în cazurile și cu procedura prevăzute de lege.

(...)

Articolul 134 **Statutul**

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

58

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.”

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

[...]

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

„(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate.”

Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 februarie 1998:

ARTICOLUL 5

Dreptul la libertate și la siguranță

1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale :

(...)

c. dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvârșescă o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia ;

(...)

3. Orice persoană arestată sau deținută în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.

ARTICOLUL 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la

proces o impun, sau în 10 11 măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Prevederi relevante ale Declarației Universale a drepturilor omului, Ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr.217-XII din 28.07.90:

Articolul 7

Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

Articolul 9

Nimeni nu trebuie să fie arestat, deținut sau exilat în mod arbitrar.

Articolul 12

Nimeni nu va fi obiectul unor imixțiuni arbitrare în viața sa particulară, în familia sa, în domiciliul său ori în corespondență, nici al unor atingeri ale onoarei sau reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor astfel de imixțiuni sau atingeri.

Prevederi relevante ale Pactului cu privire la drepturile civile și politice, deschis spre semnare de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966, intrat în vigoare la 23 martie 1967, Ratificat prin Hot. Parl. nr.217-XII din 28.07.90:

ARTICOLUL 9

1. Orice individ are dreptul la libertate și la securitatea persoanei sale. Nimeni nu poate fi arestat sau deținut în mod arbitrar. Nimeni nu poate fi privat de libertatea sa decât pentru motivele legale și în conformitate cu procedura prevăzută de lege.

(...)

3. Orice individ arestat sau deținut pentru comiterea unei infracțiuni penale va fi adus, în termenul cel mai scurt, în fața unui judecător sau a unei alte autorități împuternicite prin lege să exercite funcțiuni judiciare și va trebui să fie judecat într-un interval rezonabil sau să fie eliberat. Detențiunea persoanelor care urmează a fi trimise în judecată nu trebuie să constituie regulă, dar punerea în libertate poate fi subordonată unor garanții asigurând înfățișarea lor la ședințele judecată, pentru toate celelalte acte de procedură și, dacă este cazul, pentru executarea hotărârii.

(...)

ARTICOLUL 14

1. Toți oamenii sunt egali în fața tribunalelor și curților de justiție. Orice persoană are dreptul ca litigiul în care se află să fie examinat în mod echitabil și public de către un tribunal competent, independent și imparțial, stabilit prin lege, care să decidă fie asupra temeiniciei oricărei învinuirii penale îndreptate împotriva ei, fie asupra contestațiilor privind drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. (...)

ARTICOLUL 17

1. Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixtiuni arbitrare sau ilegale în viața particulară, în familia, domiciliul sau corespondența sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei și reputației sale.

2. Orice persoană are drept la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri.

Prevederi relevante ale Codului de procedură penală:

Articolul 251. Încălările care atrag nulitatea actelor procedural

(1) Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decît prin anularea acelu act.

(2) Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.

(3) Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

(...)

Articolul 300. Sfera controlului judiciar

(1) Judecătorul de instrucție examinează demersurile procurorului privind autorizarea efectuării acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații și de aplicare a măsurilor procesuale de constrîngere care limitează drepturile și libertățile constituționale ale persoanei.

(2) Judecătorul de instrucție examinează plîngerile împotriva actelor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații dacă persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

(3) Judecătorul de instrucție examinează plîngerile împotriva acțiunilor ilegale ale procurorului care nemijlocit exercită acțiuni de urmărire penală dacă persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

(3¹) Judecătorul de instrucție examinează cererile privind accelerarea urmăririi penale.

(4) Demersurile și plîngerile înaintate conform prevederilor alin.(1)-(3¹) se examinează de către judecătorul de instrucție la locul efectuării urmăririi penale sau a măsurii speciale de investigații.

Prevederile relevante ale Legii nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (M.O., 1995, nr. 8, art. 86) sunt următoarele:

Articolul 4 Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

[...]

(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică.”

Prevederile relevante ale Codului jurisdicției constituționale nr. 502- XIII din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr. 53-54, art. 597) sunt următoarele:

Articolul 2

Autoritatea de jurisdicție constituțională

„(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.”

Articolul 4

Competența în materie a Curții Constituționale

„(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

[...]

(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova – 27 august 1994.

(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept.”

Articolul 7

Prezumția constituționalității actelor normative

„Orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte; se consideră constituțional până când neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul jurisdicției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod.”

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova sunt următoarele:

”53. Pornind de la natura subsidiară a mecanismelor CEDO, statele membre au obligația de a extinde mecanismele de protecție a drepturilor omului la nivel național, în conformitate cu angajamentele ce derivă din procesul de eficientizare a CtEDO, asumate în cadrul Conferințelor de la Interlaken (18-19 februarie 2010), Izmir (26-27 aprilie 2011) și Brighton (19-20 aprilie 2012).”

”60. Curtea menționează că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Fără un acces efectiv la o instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.

61. Astfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, care presupune ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act constituind o atingere adusă drepturilor sale.

62. Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace.

63. Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională."

"76. Prin urmare, în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității."

"79. Astfel, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale."

"82. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. 1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82."

"86. Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

87. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale."

"96. Curtea reține că, potrivit art. 115 din Constituție, justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii. La fel, în virtutea art.116 din Legea Supremă, judecătorii din cadrul instanțelor de toate nivelele sunt independenți și se supun numai legii."

"103. Astfel, Curtea menționează că, în timp ce dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate aparține judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești de toate nivelele, precum și având în vedere caracterul formal al rolului Curții Supreme de Justiție și lipsa competenței acesteia de a se pronunța asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate de instanțele judecătorești ierarhic inferioare, prevederile literelor a) și g) de la alin. (1) al articolului 135 din Constituție nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului altor instanțe ordinare de a sesiza instanța de jurisdicție constituțională."

"107. În același timp, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale."

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

La data de 11.09.2015 a fost începută urmărirea penală pe prezenta cauză penală.

La data de 21.06.2016 organul de urmărire penală al Centrului național Anticorupție a efectuat percheziții la domiciliul cet. M. Bețu și tot în aceeași zi l-au reținut pe acesta.

În Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a fost înregistrat demersul procuraturii Anticorupție prin care se solicită aplicarea măsurii preventive sub formă de arest față de cet. M. Băieși, bănuit în cauza penală nr. 2015970460 de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 al. 5), art. 324 alin. 3) lit. b) Cod penal.

Acest demers este examinat de către judecătorul de instrucție al Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Potrivit prevederilor art. 300 alin. 4) Cod de procedură penală, demersurile și plîngerile înaintate conform prevederilor alin. (1)-(3¹) se examinează de către judecătorul de instrucție la locul efectuării urmăririi penale sau a măsurii speciale de investigații.

Din conținutul art. 300 alin. 4) CPP, nu este suficient de clar care judecător de instrucție și de la ce instanță de judecată este competent să examineze demersul procurorului privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest, adică judecătorul de instrucție de la locul aflării organului de urmărire penală, judecătorul de instrucție de la locul unde au fost efectuate majoritatea acțiunilor de urmărire penală, judecătorul de instrucție unde a fost efectuată cel puțin o acțiune de urmărire penală sau oricare dintre acestea .

Pe acest caz urmărirea penală este exercitată de către organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție care-și are sediul în sectorul Buiucani mun. Chișinău, cet. M. Bețu a fost reținut de facto în sectorul Centru mun. Chișinău, au fost efectuate percheziții în domiciliul și la locul de muncă a cet. M. Beiu care se află în sector Centru mun. Chișinău.

Consider că Judecătorul de instrucție al Judecătoriei Buiucani nu poate examina demersul procurorului privind aplicarea măsurii de reprimare față de cet. M. Bețu deoarece ultimul a fost reținut în sectorul Centru mun. Chișinău, acțiunile efectuate pe prezenta cauză de percheziție la domiciliul și la locul de muncă al cet. M. Bețu au fost efectuate în sectorul Centru mun. Chișinău. Respectiv potrivit art. 300 al. 4) CPP, demersul procurorului urmează a fi examinat de către judecătorul de instrucție al Judecătoriei Centru mun. Chișinău, de la locul efectuării majorității acțiunilor de urmărire penală cu participarea cet. M. Bețu.

Potrivit art. 250 al. 2) CPP, încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea atrage nulitatea actului procedural.

În conformitate cu art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept. O condiție esențială a existenței unui stat de drept este proclamarea și aplicarea cu strictețe a principiului legalității - principiul general de drept al supremației și respectării necondiționate a dreptului, garantat de art. 1 din CEDO în coroborare cu preambulul Constituției.

Potrivit art. 7 alin. (1) Cod de procedură penală, legalitatea procesului penal se asigură prin desfășurarea acestuia în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

Claritatea legii se exprimă printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică legea trebuie să conțină măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice.

Pentru a satisface exigența previzibilității prevederilor legale, legea trebuie să fie redactată în termeni suficient de clari și preciși, cu toate noțiunile bine definite, care permite corelarea acțiunilor autorităților statului cu exigențele legii și ar defini în mod clar instanțele de judecată ce urmează a fi sesizate și care sunt competente de a examina demersurile înaintate de procuror la faza prejudiciară.

Caracterul unei societăți democratice se exprimă prin supremația dreptului în societatea democratică și necesitatea de a se opune ingerințelor arbitrare în drepturile și libertățile persoanei garantate de legea națională și internațională.

Acțiunea necesară într-o societate democratică se determină în raport cu echilibrul atins între drepturile individului și interesul public, fiind aplicat principiul proporționalității.

Este relevantă în acest sens jurisprudența CtEDO în cauza Guțu vs. Moldova (nr. 20289/02, din 7 iunie 2007, §66), în care Curtea a relatat că „...expresia „prevăzută de lege” nu presupune doar corespunderea cu legislația națională, dar, de asemenea, se referă la calitatea acelei legislații (a se vedea Halford vs. the United Kingdom, Reports 1997-III, p. 1017, §49). ...Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea Domenichini vs. Italy, Reports 1996-V, p. 1800, §33)”.

Atît norma constituțională a Republicii Moldova, cît și cea internațională prevede că libertatea persoanei poate fi limitată doar de către o instanță competentă. Competența se stabilește după materie și conform principiului teritorialității.

Din esența celor expuse supra rezultă că norma de drept, a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată (art. 300 al. 4 CPP), vine în contradicție cu prevederile art. 1 – principiul statului de drept, art. 4 – drepturile și libertățile omului, art. 8- respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale, art. 16 alin. 1) - egalitatea, art. 20 alin. 1) – accesul liber la justiție, art. 23 – dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, art. 25 alin. 2) – libertatea individuală și siguranța persoanei din Constituția Republicii Moldova, art. 5 paragraf 1 lit. c) și paragraf 3 – dreptul la libertate și siguranță, art. 6 paragraf 1 – dreptul la un proces echitabil din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, art. 7, 8, 9 din Declarația Universală a drepturilor omului, art. 9 paragraf 1 și 3, art. 14 paragraf 1 din Pactul cu privire la drepturile civile și politice.

Competența teritorială urmează a fi stabilită clar, instanța de judecată competentă trebuie să fie stabilită prin lege și nu ar trebui lăsată la discreția subiectivă a procurorului pentru a se exclude astfel anumite abuzuri din partea organelor statului, în special atunci cînd este vorba de limitarea drepturilor fundamentale ale persoanei.

V. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Din esența celor expuse supra rezultă că normele de drept, a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată, urmează a fi aplicate la soluționarea echitabilă a procedurii aflată spre exainare la judecătorul de instrucție al Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău.

Astfel, potrivit art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, coraborat cu Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 ”pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova” se constată că în procesul

judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentînd direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

VI. CERINȚELE AUTORULUI:

Reieșind din considerentele expuse, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 al. 1 lit. a), art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 39 din Codul jurisdicției constituționale, art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală,

SOLICIT:

1. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei: *"la locul efectuării urmăririi penale sau a măsurii speciale de investigații"* de la articolul 300 alineatul (4) al Codului de procedură penală.

2. Judecătoria Buiucani să emită o încheiere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei solicitate și să suspende judecarea pricinii pînă la examinarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate.

3. Judecătoria Buiucani să prezinte direct în adresa Curții Constituționale prezenta sesizare de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

4. Curtea Constituțională să admită excepția de neconstituționalitate ridicată prin prezenta sesizare.

5. Curtea Constituțională să declare ca fiind neconstituțională sintagma: *"la locul efectuării urmăririi penale sau a măsurii speciale de investigații"* de la articolul 300 alineatul (4) al Codului de procedură penală.

Declar pe propria onoare că informația ce se conține în prezenta sesizare corespunde adevărului.

Cu respect,

Avocat Igor Chiriac

